

Широка подкрепа за учредяването на Вапцаровска международна премия „Морето и машините“

На 7 декември 2019 се навършват 110 години от рождението на моряка-поет, сродил морето и машините с човешката душа, възпял вярата в свободния дух – Никола Й. Вапцаров. По този повод, до Президента на Република България е изпратено предложение за създаването на награда на името на обичания поет.

Идеята е, това признание да се връчва всяка година в навечерието на 7 декември, рожденият ден на поета, като първото връчване да се състои през настоящата 2019 г. С Президентската награда да се удостоияват изявени личности, учебни заведения и институции в Република България и в чужбина, с доказан принос в развитието на науките за морето, образованието и възпитанието на морски кадри, постижения в областта на безопасността на корабоплаването.

Предлага се Вапцаровската международна премия „Морето и машините“ да представлява почетен знак с лента с lika на Никола Й. Вапцаров-Моряка, грамота, диплом, плакет, вимпел и статуетка.

При оценката на номинираните кандидати от морските университети, акцент да се поставя върху техния принос за формирането на духовността и развитието на ценностната система на морските специалисти и тяхната духовна връзка с морето и машините.

Статутът и редът за връчване на Президентската награда, регламентът за връчването ѝ, определянето на журито, степените и размерите на премията, да се уреждат в съответствие с нормативно-правната уредба за духовно стимулиране в Република България.

Автор на идеята за приза и на всичко гореизложено е капитан I ранг о.р. проф. д.пс.н. инж. Илия Пеев, който за кратко време успява да привлече много обществени комитети, медии и граждани, посвещавайки на Вапцаров и благородната кауза, редица свои публикации, моногра-

Вапцаров Моряка

фии, сборници със статии, участия в конференции. Сред подкрепилите идеята чрез писма до Президента са: Випуск'48 „Вапцаровски“ (1948–1953) на ВВМУ „Никола Йонков Вапцаров“, Варна, Клуб „Военни моряци“ към СОСЗР, гр. София, моряците от военния и търговския флот, Съюз на офицерите от резерва-клуб „Маяк“, гр. Бургас, СОСЗР, гр. Ловеч, Националната морска асоциация „Свети Николай Чудотворец“, Бургас и др.

Широка подкрепа оказват и медиите: Инвестор. БГ, в. „Дума“, Агенция „Фокус“, в. „Будилник“, Лондон, електронно списание „Литературен свят“, varna24.bg, eurochcago.com, varnautre.bg, desant.net, pan.bg, nauka.bg, zname.info, pz.24info.bg, bratsigovo.net, chernomore.bg, moreto.net и мн. др. С настоящата публикация към тях се присъединява и сп. „Роден глас“, Чехия.

Целта на предлаганата Международна премия е стимулиране разви-

тието на науките за морето, образованието и възпитанието на морски кадри, постижения в областта на безопасността на корабоплаването.

В пространното си и задълбочено аргументирано предложение, адресирано до българския президент, проф. Пеев изтъква приноса на Никола Вапцаров-Моряка за утвърждаване авторитета на Република България в глобализиращия се дигитален свят като държава на духа и привежда много и различни доказателства, международно признати:

„*Световният съвет на мира през 1952 г. присъжда на Никола Вапцаров най-престижното отличие – Международната награда за мир. През 1953 г. тя е връчена на неговата майка Елена Вапцарова на многохилядно тържество, на което участват поети и писатели от десетки държави.

*За изключителен принос в европейската и световна култура Никола Вапцаров е обявен за личност на ЮНЕСКО за 2009 г., по случай 100-годишнината от рождението на поета.

*С Указ на Президента на Република България Георги Първанов № 243 от 6 юли 2004 г. (ДВ, бр. 64, 23.7.2004 г.) в памет на великия поет-моряк на Антарктида е наречен връх на неговото име – Вапцаров връх (410 м, координати 62°37'15" ю. ш., 59°54'25" з. д.) – разположен върху планинската верига Тангра, остров Ливингстън от архипелага Южни Шетлъндски острови.

*През 1979 г., с Указ на Държавния съвет, за 70-годишнината от рождението на поета е учредена Международна награда за литература „Никола Вапцаров“. За лауреати се удостоияват известни автори от Виетнам, Германия, Гърция, Испания, Италия,

Баба Елена и Бойка Вапцарови

Баба Елена разказва

Випуск '48 „Вапцаровски“

Майката на поета сред моряците от випуск „Вапцаровски“

Паметникът на Вапцаров в гр. Банско

Музеят на поета в родния му град

Индия, Куба, Никарагуа, Норвегия, Полша, Португалия, Русия, САЩ, Сърбия, Франция и др. Наградата е връчвана през 1984 и 1989 г. През 2009 за 100-годишнината от рождението на Никола Вапцаров наградата е възстановена от кмета на град Банско с друг статут и формат.

*По най-нови данни, публично оповестени в печата през 2014 г., произведенията на Вапцаров са преведени в 92 страни на 64 езика и се четат по всички континенти на Земята. През 2019 г. стихосбирката „Моторни песни“ беше преведена и издадена на персийски език от инженер Фарид Гадами, университетски преподавател по машинно инженерство. Голяма част от

преведените творби на поета са в билингвистични публикации (на български език и на чужд език).

*За Никола Вапцаров са написани и продължават да се пишат многократно повече литературни творби, отколкото той самият е създал“.

Това е само кратко запознаване с аргументацията, която е подкрепена и с позоваване на българските закони, уреждащи учредяването на подобни награди.

Новата държавна премия, която се предлага, не е литературна награда. Морското елитно техническо образование на Никола Вапцаров и огромните му литературни познания го правят новатор, който успява да улови ритъма

на новото време, на машините, на техническия прогрес. Н. Й. Вапцаров става носител на нова романтика – свързана с постижението на техниката и технологиите. С това той изпреварва с повече от половин век новите модерни изследователи на XXI век.

Учредяването на Вапцаровската международна премия „Морето и машините“ ще бъде достоен национален отговор и на обявеното от ООН на 5 декември 2017 г. „Десетилетие на науките за океана в интерес на устойчивото развитие“ (2021 г.–2030 г.). Република България се нуждае от нов тип магистрали – морски магистрали, магистралите на синята икономика, духовното и научното развитие. ◆